

Politiske og administrative forhold

1. Selvstyret

Selvstyret

Grønlands Selvstyre består af Inatsisartut (Landstinget), som er en folkevalgt samling (lovgivende magt), og af Naalakkersuisut (udøvende magt), der har ansvaret for den overordnede offentlige administration. Pr. 21. juni 2009 blev Hjemmestyret erstattet af Selvstyre.

Se mere på adressen: www.naalakkersuit.gl

Inatsisartut

Den folkevalgte forsamling eller Grønlands parlament, Inatsisartut, blev oprettet ved indførelsen af hjemmestyre den 1. maj 1979. Inatsisartut har 31 folkevalgte medlemmer.

Året i Inatsisartut indledes den anden fredag i september og varer til samme fredag det følgende år. Inatsisartut samles mindst to gange årligt til ordinære samlinger. Hvis særlige omstændigheder gør det nødvendigt, kan Inatsisartut indkaldes ekstraordinært.

Se mere om Inatsisartut på denne hjemmeside: www.inatsisartut.gl

Formandskabet for Inatsisartut og udvalg

Inatsisartut har et formandskab, også kaldet et præsidium, der består af formanden plus fire medlemmer af Inatsisartut.

Formanden har blandt andet til opgave:

- at repræsentere Inatsisartut udadtil
- at lede møderne i Inatsisartut
- at drage omsorg for at Inatsisartut og udvalgenes arbejde tilrettelægges og afvikles forsvarligt
- at administrere det grønlandske medlemskab af Nordisk Råd og forbindelsen til det danske Folketing.

Inatsisartut nedsætter en række udvalg. Hvert udvalg kan bestå af op til syv medlemmer, som ikke samtidig må være medlem af Naalakkersuisut.

Udover Formandskabet for Inatsisartut er fem af udvalgene - de såkaldte "Lovpligtige udvalg" - obligatoriske, hvilket vil sige, at de skal nedsættes. Det drejer sig om:

- Finans- og Skatteudvalg
- Lovudvalg
- Revisionsudvalg
- Udenrigs- og Sikkerhedspolitisk Udvalg
- Udvalg til Valgs Prøvelse

Derudover nedsætter Inatsisartut en række stående udvalg, hvis antal og arbejdsområder Inatsisartut frit kan fastsætte fra år til år. I denne periode har Inatsisartut følgende stående udvalg:

- Anlægsudvalg
- Erhvervsudvalg
- Familie- og Sundhedsudvalg
- Fiskeri-, Fangst- og Landbrugsudvalg
 - Frednings- og Miljøudvalg
 - Råstofudvalg
- Udvalget for Kultur, Uddannelse, Forskning og Kirke
-

Bureau for Inatsisartut

Bureau for Inatsisartut varetager den daglige administration. Administrationen er underlagt Formandskabet for Inatsisartut.

Den øverste administrative myndighed er generalsekretæren. Bureauet for Inatsisartut har med formandskabssekretariatet og kommunikations- og projektafdelingen to stabsfunktioner, der bistår bureauets fem linjefunktioner, som består af et udvalgssekretariat, en juridisk afdeling, en tolkeafdeling, en serviceafdeling og en økonomiafdeling.

Lovgivning

Forslag til ændringer af love, nye love og forordninger fremsættes normalt af Naalakkersuisut, men kan også fremsættes af et enkelt medlem af Inatsisartut. Alle forslag til love og forordninger gennemgår tre behandlinger i Inatsisartut.

Valgperiode

Inatsisartut vælges for en fireårig periode, men der kan udskrives og afholdes valg, før den ordinære valgperiode udløber. Det senest afholdte valg var den 12. marts 2013. Siden indførelse af hjemmestyre i 1979 er der afholdt elleve valg. Læs mere om perioderne under afsnittet [Valg til Inatsisartut](#).

Inatsisartut udpeger efter nyvalg en ombudsmand, hvis opgave det bl.a. er at påse, at Naalakkersuisuts og kommunernes administration er i overensstemmelse med lovgivningen og god forvaltningsskik.

Se mere om valg på denne hjemmeside: www.valg.gl

Ombudsmanden for Inatsisartut

Ombudsmanden for Inatsisartut vælges af Inatsisartut og fører på Inatsisartuts vegne kontrol med, at selvstyrets og kommunernes forvaltning sker i overensstemmelse med gældende ret og god forvaltningsskik.

Ombudsmanden er i udøvelsen af sit hverv uafhængig af Inatsisartut og af politisk indflydelse. Ombudsmanden afgiver en årlig beretning til Inatsisartut om sin virksomhed. Beretningen trykkes og offentliggøres.

Se mere om Ombudsmanden for Inatsisartut på denne hjemmeside:

www.ombudsmand.gl

Oversigt 1.1. Sager behandlet af Ombudsmanden for Inatsisartut

	1999	2000	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Oprettede sager	110	82	108	92	117	86	86	114	94	86
Sager, taget op af egen drift	23	30	24	5	21	21	8	2	11	3
Vejledninger	139	80	138	108	143	111	91	63	62	30
Afviste klager 1)	71	62	99	63	69	48	61	69	89	119
Afsluttede sager	49	52	16	35	26	19	22	18	24	13

Noter: 1) Fordelingen af de afviste klager fremgår af Tabel 1.

Kilde: Ombudsmanden for Inatsisartut

Sagsbehandling i den offentlige forvaltning

Sagsbehandlingen er underlagt lovgivningen i henhold til sagsbehandlingsloven og offentlighedsloven samt ulovbestemte almindelige forvaltningsretlige grundsætninger.

Sagsbehandlingsloven skal medvirke til at forbedre sagsbehandlingen i den offentlige forvaltning og øge sikkerheden for, at forvaltningens afgørelser er lovlige og rigtige.

Offentlighedsloven indeholder bestemmelser om borgerens ret til aktindsigt i sager, der er eller har været under behandling i den offentlige forvaltning.

Samtlige love, bekendtgørelser og forordninger siden hjemmestyrets indførelse i 1979 findes på denne hjemmeside: www.lovgivning.gl

Naalakkersuisut(udøvende magt)

Naalakkersuisut er Grønlands regering, udpeget af Formanden for Naalakkersuisut. Formanden for Naalakkersuisut vælges af Inatsisartut (lovgivende magt). De øvrige medlemmer af Naalakkersuisut vælges af Inatsisartut efter indstilling af formanden for Naalakkersuisut. Naalakkersuisut er politisk ansvarligt for selvstyrets daglige drift. Naalakkersuisut er opdelt i et antal ressortområder.

Under hvert enkelt medlem af Naalakkersuisut er der et departement, som varetager lovgivningen og generelle sager. Under departementerne er der direktorater og styrelser til forvaltning af en række specifikke områder.

Naalakkersuisuts forvaltning foregår inden for rammerne af love og bevillinger, der er vedtaget af Inatsisartut.

Inatsisartut fører kontrol med Naalakkersuisuts arbejde, bl.a. ved revision af landskassens regnskab. Desuden er det Inatsisartuts ombudsmands opgave at føre kontrol med, at Naalakkersuisut administrerer i overensstemmelse med lovgivningen og god forvaltningsskik.

Oversigt 1.2. Naalakkersuisut koalitioner

	Landsstyrekoalitionens sammensætning	Landsstyreformand
1979	Siumut: 5	Jonathan Motzfeldt
1983	Siumut: 6	Jonathan Motzfeldt
1984	Siumut: 5, Inuit Ataqatigiit: 2	Jonathan Motzfeldt
1987	Siumut: 5 Inuit Ataqatigiit: 2	Jonathan Motzfeldt
1988	Siumut: 5	Jonathan Motzfeldt
1991	Siumut: 5 Inuit Ataqatigiit: 2	Lars Emil Johansen
1995	Siumut: 5 Atassut: 2	Lars Emil Johansen
1999	Siumut: 5 Inuit Ataqatigiit: 2	Jonathan Motzfeldt
2001	Siumut: 5 Atassut: 2	Jonathan Motzfeldt
Dec 2002	Siumut: 4 Inuit Ataqatigiit: 3	Hans Enoksen
Jan 2003	Siumut: 4 Atassut: 3	Hans Enoksen
Sep 2003	Siumut: 4 Inuit Ataqatigiit: 4	Hans Enoksen
Dec 2005	Siumut: 4 Inuit Ataqatigiit: 2 Atassut: 2	Hans Enoksen
Maj 2007	Siumut: 4 Atassut: 3	Hans Enoksen
Juni 2009	Inuit Ataqatigiit: 6 Demokraterne: 2 Kattusseqatigiit Partiiat: 1	Kuupik Kleist
Marts 2013	Siumut: 6 Atassut: 1 Partii Inuit: 1	Aleqa Hammond
November 2013	Siumut: 7 Atassut: 2	Aleqa Hammond

Kilde: Grønlands Statistik

2. Repræsentationer i udlandet

Grønlands Repræsentation i København

Grønlands repræsentation i København sorterer under Formandens Departement. Repræsentationen har til huse i Kongelig Grønlandske Handels tidligere pakhus på Nordatlantens Brygge i Strandgade sammen med Færøernes repræsentation og Islands ambassade.

Repræsentationens opgave er at repræsentere selvstyret over for danske og udenlandske myndigheder og at servicere Naalakkersuisut, Inatsisartut, centraladministrationen i Nuuk, selvstyrets virksomheder og kommunerne og i det hele taget at varetage opgaver, der er mest hensigtsmæssige at løse i eller fra Danmark.

Grønlands Repræsentation i Bruxelles

Grønlands repræsentation i Bruxelles sorterer under Formandens Departement.

Repræsentationen er placeret i Bruxelles og deler adresse med Færøernes repræsentation, Danmarks EU-repræsentation og Danmarks ambassade i Belgien.

Det er repræsentationens overordnede opgave at varetage Grønlands interesser i EU. Grønland er tilknyttet OLT-associeringen (Oversøiske Lande og Territorier) der udspringer af den forfatningsmæssige tilknytning, som Grønland har til Danmark og EU.

Grønland har også en række aftaler som regelmæssigt skal evalueres og forhandles med EU, såsom Partnerskabsaftalen med fokus på uddannelsesområdet og Fiskeripartnerskabsaftalen.

Links

Se mere om Grønlands Selvstyre, Naalakkersuisut og Grønlands repræsentationer på denne hjemmeside: www.naalakkersuisut.gl

3. Grønlands selvstyreordning

Grønlands selvstyreordning

Folketinget vedtog efter vedtagelse i Landstinget og folkeafstemning i Grønland den 19. maj 2009 forslag til lov om Grønlands Selvstyre, som trådte i kraft den 21. juni 2009. Loven bygger på det forslag til lov, der var indeholdt i Grønlandsk-dansk selvstyrekommissions betænkning om selvstyre i Grønland fra april 2008.

Selvstyret kan ifølge loven beslutte at overtage en række nye ansvarsområder, bl.a. retsplejen, herunder oprettelse af domstole, kriminalforsorgen, politiet, selskabs-, regnskabs- og revisorområdet, råstofområdet, luftfartsområdet, det person-, familie- og arveretlige område, udlændingeområdet og grænsekontrollen, arbejdsmiljø, samt finansiel regulering og tilsyn. Selvstyret

overtog den 1. januar 2010 råstofområdet og arbejdsmiljø for offshorearbejde.

Overtagelse af et sagsområde indebærer, at selvstyret overtager den lovgivende og udøvende magt på området. Følgende områder kan som følge af hensynet til rigsfællesskabet og særlige bestemmelser i grundloven ikke overtages: statsforfatningen, statsborgerskab, højesteret, udenrigs-, forsvars- og sikkerhedspolitik samt valuta- og pengepolitik.

Med selvstyreloven indførtes en ny økonomisk ordening, som indebærer, at selvstyret overtager finansieringen af et sagsområde fra tidspunktet for overtagelsen. Statens tilskud til selvstyret er fastsat i loven til 3,4 mia. kr. årligt (2009-pris- og lønniveau) og reguleres årligt i overensstemmelse med stigningen i det generelle pris- og lønindeks på den danske finanslov. Såfremt selvstyret får indtægter fra råstofaktiviteter, reduceres statens tilskud til selvstyret med et beløb, der svarer til halvdelen af de indtægter, som i det pågældende år ligger over 75 mio. kr. (2009 pris- og lønniveau). Såfremt råstofindtægterne reducerer statens tilskud til nul kr., indledes der forhandlinger mellem Grønland og Danmark om de fremtidige økonomiske relationer mellem staten og selvstyret.

Selvstyreordningen indebærer en samlet regulering af de udenrigspolitiske forhold for Grønland. Fuldmagtsordningen, hvorefter Naalakkersuisut på rigets vegne kan forhandle og indgå folkeretlige aftaler med fremmede stater og internationale organisationer, er således inkorporeret i selvstyreloven. Endvidere er gældende aftaler mellem regeringen og Naalakkersuisut og praksis vedrørende inddragelse af de grønlandske myndigheder i udenrigspolitiske spørgsmål nu en del af loven.

Det grønlandske sprog er i henhold til selvstyreloven det officielle sprog i Grønland. Dansk kan dog stadig anvendes i offentlige anliggender.

Statsadministrationen

Den grønlandske selvstyreordning hører under Statsministeriets ressort. De enkelte danske ministerier varetager sager vedrørende Grønland på områder, der svarer til deres danske ressortområde, herunder sager på områder, som er overtaget af selvstyret, fx vedrørende internationale forpligtelser.

Se mere om samarbejdet mellem de danske myndigheder og selvstyret på denne hjemmeside: www.stm.dk

Rigsombudsmanden i Grønland

Rigsombudsmanden i Grønland er en institution under Statsministeriet, der fungerer som bindeled imellem rigsmyndighederne og selvstyret.

Forelæggelser af rigslovgivning for Grønlands Selvstyre sker via rigsombuddet eller med samtidig kopiorientering af rigsombuddet. Rigsombuddet yder efter anmodning bistand med oversættelse af rigsmyndighedernes retsfor skrifter.

Rigsombudsmanden i Grønland er rigsmyndighedernes øverste repræsentant i Grønland.

Rigsombudsmanden i Grønlands opgaver er bl.a.

- at fungere som bindeled mellem regeringen og Naalakkersuisut.
- at følge Inatsisartuts samlinger, og holde de danske myndigheder orienteret om udviklingen og forholdene i Grønland.
- at forestå afholdelse af valg til Folketinget samt folkeafstemninger, der er besluttet af Folketinget.
- at udstede transittilladelser til forsvarsområdet i Pituffik til danske statsborgere med bopæl i Grønland. Rigsombudsmanden i Grønland medvirker desuden ved planlægning og afvikling af officielle besøg.
- at administrere som overøvrighed væsentlige dele af den familieretlige lovgivning i Grønland. Det drejer sig først og fremmest om adoptionslovgivningen, ægteskabslovgivningen, dele af myndighedsloven og dele af navnelovgivningen.
- at behandle ansøgninger om bevilling af fri proces til retssager, som skal versere ved kredsretterne, Retten i Grønland og Grønlands Landsret.

Se mere om disse og rigsombudsmandens øvrige opgaver på adressen:
www.rigsombudsmanden.gl

4. Udenrigsforhold

Udenrigs- og Sikkerhedspolitik

Den danske regering har fortsat kompetencen vedrørende udenrigs- og sikkerhedspolitik. Naalakkersuisut har bemyndigelse til at forhandle og indgå aftaler med andre stater og internationale organisationer, så længe det omhandler forhold som alene vedrører Grønland inden for områder som er fuldstændigt hjemtagne. Disse forhold varetages af Udenrigsdirektoratet under Formandens Departement i nært samarbejde med det danske Udenrigsministerium.

Konsulater og repræsentationer

Følgende lande har honorære konsulater eller generalkonsulater i Grønland: Norge, Island, Sverige, Canada, Frankrig, Belgien, Luxembourg og Holland, alle otte med sæde i Nuuk. Endvidere har Island et honorært konsulat i Tasiilaq, Letland har et i Qaqortoq og Italien har konsulat i Ilulissat. I henhold til Lov om Grønlands Selvstyre har Grønland mulighed for at udstationere repræsentanter ved de danske ambassader i udlandet. Selvstyret har derfor en repræsentation i Bruxelles og det forventes at Grønlands Repræsentation i Washington åbnes i løbet af foråret 2014.

Arktisk Råd

Arktisk Råd har følgende medlemmer: USA, Canada, Rusland, Finland, Sverige, Norge, Island og Danmark/Grønland/Færøerne. Seks arktiske oprindelige folks organisationer deltager i rådets arbejde: Aleut International Association (AIA), Arctic Athabaskan Council, Gwich'in Council International, Inuit Circumpolar Council (ICC), Raipon og the Saami Council.

Rådets videnskabelige arbejde er organiseret i seks arbejdsgrupper, hvoraf Grønland aktivt deltager i og bidrager til hovedparten.

Sverige varetog formandskabet for Arktisk Råd i årene 2011-2013.. I juni 2013 overtog Canada formandskabet i Arktisk Råd.

Se mere om Arktisk Råd på denne hjemmeside: www.arctic-council.org

Det nordiske samarbejde

Det officielle nordiske samarbejde er fastagt i Helsingforsaftalen fra 1962. Den er ændret ved flere lejligheder senest i 1996. Grønland blev indskrevet i Helsingforsaftalen med virkning fra 1. januar 1984 på linje med Færøerne og Åland. Helsingforsaftalen er en samarbejdsaftale mellem Danmark, Finland, Island, Norge og Sverige. Helsingforsaftalen indeholder reglerne for Nordisk Råds og Nordisk Ministerråds arbejde

Nordisk Råd

Grønland har to medlemmer i Nordisk Råd, som er parlamentarikernes samarbejdsorgan. Medlemmerne vælges af Inatsisartut. Rådet sender vedtagne anbefalinger (rekommendationer) til Nordisk Ministerråd eller til de fem nordiske lande eller de selvstyrende områder.

Nordisk ministerråd

Nordisk Ministerråd er regeringernes fælles samarbejdsorgan. Ministerrådet er ikke et overstatsligt organ og arbejder ud fra princippet om konsensus (enighed). Grønland har ret til at stille forslag og deltage i alle forhandlinger. Grønland har ikke stemmeret i Ministerrådet, men kan tilslutte sig Ministerrådets beslutninger.

Ministerrådet har forskellige sammensætninger, afhængig af hvilke spørgsmål om samarbejde, der behandles. Der er 10 fagministerråd og et generelt ministerråd, bestående af samarbejdsministrene.

Statsministrene har det overordnede ansvar for det nordiske samarbejde, mens koordineringen af samarbejdet i Nordisk Ministerråd varetages af samarbejdsministrene.

Hvert land og Grønland, Færøerne og Åland udpeger en samarbejdsminister. Fra Grønland deltager Naalakkersuisoq for Natur, Miljø og nordisk samarbejde

Se mere om Det Nordiske samarbejde og Nordisk ministerråd på denne hjemmeside: www.norden.org

Nordens Institut i Grønland (NAPA)

NAPA er en institution under Nordisk Ministerråd, der har følgende tre hovedopgaver:

- at udbygge de kulturelle kontakter til det øvrige Norden,
- at informere i Norden om grønlandske forhold og omvendt, og
- at støtte og stimulere det grønlandske kulturliv med særlig vægt på børne- og ungeområdet.

Se mere om NAPA på denne hjemmeside: www.napa.gl

Vestnordisk Råd

Det vestnordiske parlamentariske samarbejde foregår i Vestnordisk Råd. Hvert parlament i Island, Færøerne og Grønland udpeger 6 medlemmer til Vestnordisk Råd. Rådet har eget sekretariat, som er tilknyttet Islands Alting. Det praktiske samarbejde varetages fra grønlandsk side af Bureau for Inatsisartut.

Se mere om Vestnordisk Råd på denne hjemmeside: www.vestnordisk.is

Det sociale område

Grønland har tilsluttet sig Den Nordiske Konvention om Social Sikring, der sikrer, at nordiske borgere har ret til familieydelser, pension samt visse rettigheder og ydelser ved arbejdsløshed og på sundhedsområdet.

Grønland er endvidere omfattet af Nordisk Konvention om Social Bistand og Sociale Tjenester.

Grønland er tiltrådt FN's konvention om barnets rettigheder samt FN's konvention om rettigheder til personer med handicap.

Det europæiske samarbejde

Grønlands primære relationer til EU består af følgende aftaler:

- En protokol til traktaten om Grønlands udmeldelse af EU ("Grønlandsaftalen").
- En fiskeriaftale mellem Grønland og EU
- En associeringsordning for de Oversøiske Lande og Territorier (OLT-aftalen)
- En partnerskabsaftale mellem Grønland og EU (med fokus på uddannelse 2007-2013)

Fiskeriaftalen

Fiskeriaftalen mellem Grønland og EU består dels af en kommercielt baseret fiskeriaftale, dels af en "fiskeripartnerskabsaftale". Den kommercielle del baserer sig på EU-fiskekvoter i grønlandsk farvand, hvorimod "fiskeripartnerskabsaftalen" er et led i bistand af udviklingen af det grønlandske fiskerierhverv.

Territorium og havret

Grønlands søterritorium er 3 sømil. Derudover har Grønland en 200 sømil eksklusiv økonomisk zone, der giver eksklusive rettigheder til bl.a. fiskeri- og råstofressourcer. Hvor denne zone kolliderer med andre landes tilsvarende zoner er der indgået afgrænsningsaftaler på grundlag af midtlinjeprincippet. Det gælder i forholdet til Norge ved Jan Mayen og Svalbard og i forhold til Island og Canada. I forhold til Canada tilbagesår endnu en revision af afgrænsningsaftalen af 1974 vedr. kontinentalsoklen mellem Grønland og Canada samt en aftale om Tartupaluk/Hans Ø, som såvel Canada som rigsfællesskabet gør krav på.

Danmark/Grønland har ratificeret FN's havretskonvention (UNCLOS). Selvstyret deltager i et samarbejde med rigsmyndighederne og Færøerne for at dokumentere krav på kontinentalsoklen udover 200 sømil i henhold til havretskonventionens artikel 76, for Grønlands vedkommende vedr. områder nord for Grønland, nordøst for Grønland og syd for Grønland. Sådanne krav skal dokumenteres videnskabeligt senest 10 år efter ratifikationen, for Grønlands vedkommende senest i 2014. Rigsfællesskabet har i juni 2012 fremsat krav over for FN's kontinentalsokkelkommission vedrørende området syd for Grønland samt for området nordøst for Grønland i 2013. Hvis der er overlap mellem Grønlands og nabostaternes krav på udvidet kontinentalsokkel, skal sådanne spørgsmål løses gennem forhandling.

Se om FN's havretskonvention og kontinentalsokkelkommissionen på adressen: www.un.org

Internationale aftaler

Ud over aftalen med EU (se afsnit Det europæiske samarbejde) har Grønland bilaterale aftaler om fiskeri med Norge, Rusland, Færøerne og Island.

Internationale relationer

Grønland deltager i følgende internationale organisationer om fiskeri og fangst:

- NAFO (Den Nordvestatlantiske Fiskeriorganisation)
- NEAFC (Den Nordøstatlantiske Fiskerikommission)
- NASCO (Den Nordatlantiske Lakseorganisation)
- IWC (Den Internationale Hvalfangstkommission)
- NAMMCO (Den Nordatlantiske Havpattedyrkommission)
- JCNB (Den Canadisk/Grønlandske Fælleskommission om Nar- og Hvidhvaler)
- CITES (Convention for the International Trade of Endangered Species), herunder Animals Committee
- IUCN (International Union for the Conservation of Nature)
- PBSG (Polar Bear Specialists Group)
- PBRS (Polar Bear Range States)- WITS (Walrus International Technical Specialists)
- CBird (Circumpolar Seabird Expert Group)

- CARMA (CircumArctic Rangifer Monitoring and Assessment Network)

Se mere om de enkelte organisationer på adressen: www.naalakkersuisut.gl

Øvrige bilaterale aftaler

Grønland har bilaterale aftaler med Island, Canada (herunder regionale aftaler med Northwest Territories, Québec og Nunavut) og Sydkorea”.

Formålet med aftalerne er primært at opnå samarbejde om uddannelse, erhvervsfremme, ressourcebrug og bæredygtig udvikling.

OLT-associeringen

Også populært kaldet ”OLT-aftalen” er en aftale mellem EU og ø-samfund med grundlovmæssig tilknytning til EU-medlemslande (typisk tidligere kolonier). OLT-aftalen hjemler bistand fra den europæiske udviklingsfond (EUF), som administreres af EU Kommissionens generaldirektorat for udvikling, hvorfor der er et tæt samarbejde mellem Kommissionen og OLT’erne.

Grønland modtager ikke udviklingsbistand fra den europæiske udviklingsfond, men OLT-aftalen indeholder en række konkrete fordele for Grønland såsom toldfri adgang til EU’s marked på fiskeriprodukter, mulighed for re-eksport af rejer og hellefisk fra tredjelande, mulighed for netværk i form af seminarer, workshops og konferencer, adgang til hjælp i tilfælde af naturkatastrofer og adgang til en række EU-programmer. Grønland er ydermere en del af OCTA’s bestyrelse, som er bestyrelse for OLT’ernes organisation og var i 2012 formand for OLT Associeringen.

Se mere om OLT på denne hjemmeside: www.octassociation.org

Partnerskabsaftalen

Partnerskabsaftalen er en politisk aftale mellem Grønland og Danmark på den ene side og EU på den anden side. Naalakkersuisut har prioriteret uddannelsesområdet som indsatsområde for perioden 2007-2013, men aftalen lægger op til, at andre områder (for eksempel råstoffer, miljø og fiskeri) vil kunne støttes, forudsat at der eksisterer en strategi for det givne område.

Det globale samarbejde, FN

Grønland deltager løbende i arbejdet i en række FN-organer, herunder FN’s Generalforsamling.

Endvidere deltager Grønland i arbejdet med Menneskerettighedsrådet og Ekspertgruppen for Oprindelige Folks Rettigheder.

Endelig deltager Grønland i Permanent Forum for Oprindelige Folks Anliggender, der på bl.a. grønlandsk og dansk initiativ blev oprettet i 2002 som et rådgivende organ under FN’s Økonomiske og Sociale Råd (ECOSOC).

Se mere om Menneskerettighedsrådet og Ekspertgruppen for Oprindelige Folks Rettigheder på denne hjemmeside: www.ohchr.org

Det globale samarbejde, WTO

Landsstyret besluttede 28. november 1994, at Grønland skulle følge Rigsfællesskabets optagelse i Verdenshandelsorganisationen (WTO) ved dennes oprettelse i 1995. Formålet hermed er at skabe de bedste rammebetingelser for Grønlands eksport, i kraft af den tryghed det giver handelspartnere at de internationale regler for handel overholdes. Landsstyret besluttede 9. december 2005 at lovgivningen skal bringes i overensstemmelse med WTO's regler. Naalakkersuisut afventer p.t. en afslutning af Doha runden, før end man vil begynde at notificere til WTO.

Se nærmere om WTO på denne hjemmeside: www.wto.org

Forsvar og sikkerhed

Den aftalemæssige ramme om den amerikanske militære tilstedeværelse i Grønland er Forsvarsaftalen af 27. april 1951, der gav USA ret til at oprette baseområder.

Den seneste modernisering af forsvarsaftalen fandt sted ved Igaliku-aftalerne i 2004, der også omfatter et teknisk-økonomisk samarbejde den såkaldte Joint Komité aftale og en miljøaftale.

Northern Periphery Programme

Northern Periphery Programme (NPP) er et EU program under den europæiske regionale udviklingsfond, og har til formål at udvikle erhvervsmuligheder i de perifere egne. Grønland har deltaget i NPP siden 2000.

I 2014 vil programmet blive fornyet. Titlen på det nye program vil være Northern Periphery and Arctic (NPA). Programmet vil gælde i perioden 2014-2020.

Se mere om Northern Periphery Programme på denne hjemmeside: www.northernperiphery.eu

Links

Se mere om Formandens Departement, Udenrigspolitisk Redegørelse, Repræsentationer i udlandet, Fiskeriaftalen, Partnerskabsaftalen, OLT-aftalen, samarbejde med Canada, Forsvar og sikkerhed se på denne hjemmeside: www.naalakkersuisut.gl

Se mere om Det globale samarbejde, FN og Permanent Forum for Oprindelige Folks Anliggender på denne hjemmeside: www.un.org

5. Kommunerne

Kommunerne

Pr. 1. januar 2009 trådte en ny kommuneinddeling i kraft. Grønlands tidligere 18 kommuner blev samlet i fire kommuner:

- Kommuneqarfik Sermersooq omfatter de oprindelige kommuner Ivittuut, Paamiut, Nuuk, Illoqqortoormiut og Ammassalik.
- Qaasuitsup Kommunia omfatter de oprindelige kommuner Kangaatsiaq, Aasiaat, Qasigiannnguit, Ilulissat, Qeqertarsuaq, Uummannaq, Upernavik og Qaanaaq.
- Qeqqata Kommunia omfatter de oprindelige kommuner Maniitsoq og Sisimiut.
- Kommune Kujalleq omfatter de oprindelige kommuner Nanortalik, Narsaq og Qaqortoq.

KANUKOKA er en koordinerende fællesorganisation for de grønlandske kommuner. KANUKOKA er en forkortelse for "Kalaallit Nunaanni Kommunit Kattuffiat", "De Grønlandske Kommuners Landsforening".

Foreningen varetager kommunernes fælles og almindelige interesser, og har endvidere til formål at fremme samvirket mellem kommunerne, samt at bistå kommunerne i deres virksomhed.

Landsforeningen blev stiftet den 24. juli 1972 som et forsøg på at styrke det kommunale selvstyre og påvirke opgavefordelingen mellem stat og kommuner. En udvikling i retning af, at flere og flere opgaver blev flyttet fra centrale myndigheder til lokalt plan, synliggjorde et øget behov for en fælleskommunal forening.

Strukturreformen i den offentlige sektor, som indebar kommunesammenlægningen i 2009, havde da også til formål at flytte endnu flere borgerrelaterede opgaveområder i Grønlands Selvstyre til kommunerne.

Oversigt 5.1. Grønland fordelt på fire kommuner

Illustration: KANUKOKA www.kanukoka.gl)

6. Valg til Inatsisartut

Valg til Inatsisartut

Siden indførelsen af Hjemmestyre i 1979 er der afholdt elleve valg, senest den 12. marts 2013.

Oversigt 6.1. Valg til Inatsisartut - Inatsisartut

Valgdato	Stemme r i alt	Atassut	Demo- kraterne	Inuit Kattusse-				Akulliit	Arnat	Issittup	Sorlaat	Enkelt- kandi- dater	Stemme- procent
				Ataqa- tigiit	qatigiit Partiat	Partii Inuit	Siumut						
				Partiiat	Partiiat	Partiiat	Partiiat						
Procent													
4. april 1979	19.951	41,7	.	4,4	.	.	46,1	.	.	.	.	2,1	69,6
12. april 1983	25.204	46,6	.	10,6	.	.	42,3	.	.	.	.	0,5	75,1
6. juni 1984	23.088	43,8	.	12,1	.	.	44,1	.	.	.	.	.	66,8
26. maj 1987	25.764	40,1	.	15,3	0,4	.	39,8	.	.	4,4	.	.	69,6
5. marts 1991	25.915	30,1	.	19,4	0,9	.	37,3	9,5	.	2,8	.	.	67,1
4. marts 1995	26.134	30,1	.	20,3	4,7	.	38,4	6,1	.	0,4	.	.	69,6
16. februar 1999	28.490	25,2	.	22,1	12,3	.	35,2	.	.	.	.	5,3	76,0
3. december 2002	28.616	20,2	15,9	25,3	5,3	.	28,5	.	2,4	.	.	1,3	74,6
15. november 2005	29.136	19,1	22,8	22,6	4,1	.	30,7	.	.	.	.	0,7	74,9
2. juni 2009	28.510	10,9	12,7	43,7	3,8	.	26,5	.	.	.	1,3	0,2	71,3
12. marts 2013	29.873	8,1	6,2	34,4	1,1	6,4	42,8	.	.	.	.	0	74,2

Kilde: Valgnævnet, Grønlands Selvstyre

Oversigt 6.2. Fordeling af mandater ved valg til Inatsisartut

	1979	1983	1984	1987	1991	1995	1999	2002	2005	2009	2013
Mandater i alt	21	26	25	27	27	31	31	31	31	31	31
Mænd	21	26	25	27	23	26	22	20	20	19	20
Kvinder	...	...	...	...	4	5	9	11	11	12	11
Atassut	8	12	11	11	8	10	8	7	6	3	2
Mænd	8	12	11	11	2	10	5	4	4	3	2
Kvinder	...	...	...	...	2	...	3	3	2	...	0
Demokraterne	...	...	...	...	...	...	...	5	7	4	2
Mænd	...	...	...	...	...	...	...	3	4	3	2
Kvinder	...	...	...	...	...	...	...	2	3	1	0
Kattusseqatigiit Partiat	...	...	...	...	...	...	4	1	1	1	0
Mænd	...	...	...	...	...	...	3	1	1	1	0
Kvinder	...	...	...	...	...	...	1	...	...	...	0
Inuit Ataqatigiit	...	2	3	4	5	6	7	8	7	14	11
Mænd	...	2	3	4	4	5	3	4	3	6	4
Kvinder	...	...	...	...	1	1	4	4	4	8	7
Partii Inuit	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	2
Mænd	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	1
Kvinder	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	1
Siumut	13	12	11	11	11	12	11	10	10	9	14
Mænd	13	12	11	11	10	8	10	8	8	6	14
Kvinder	...	...	...	...	1	4	1	2	2	3	3
Enkeltkandidater	...	...	...	...	...	1	1	...	...	...	...
Mænd	...	...	...	...	...	1	1	...	...	...	...
Kvinder	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
Issittup Partia	...	...	...	1	1	...	...	...	...	...	...
Mænd	...	...	...	1	1	...	...	...	...	...	...
Kvinder	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
Akulliit Partiat	...	...	...	...	2	2	...	...	...	...	...
Mænd	...	...	...	...	2	2	...	...	...	...	...
Kvinder	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...

Kilde: Bureauet for Inatsisartut og Valgnævnet, Grønlands Selvstyre

Oversigt 6.3. Afgivne stemmer ved valg til Inatsisartut

	Atassut	Demo- kraterne	Inuit Ataqa-tigiit	Kattusse- qatigiit Partiiat	Partii Inuit	Siumut	Enkelt- kandidater	Blanke og ugyldige stemmer	Stemmer i alt	Vælgere i alt	Stemme- procent
Afgivne stemmer											
12. marts 2013	2.454	1.870	10.074	326	1.930	12.910	9	263	29.873	40.619	74,2
Nanortalik	92	31	341	3	73	498	-	8	1.038	1.376	76,0
Qaqortoq	109	167	646	10	119	887	-	15	1.938	2.549	76,6
Narsaq	100	21	397	6	63	461	-	15	1.048	1.361	78,1
Ivittuut	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Paamiut	54	23	286	4	73	474	-	8	914	1.241	74,3
Nuuk	439	1.068	4.134	49	415	2.671	7	90	8.783	12.393	71,6
Maniitsaq	277	37	352	8	126	954	-	9	1.754	2.423	72,8
Sisimiut	266	174	1.059	32	202	1.555	-	40	3.288	4.544	73,2
Kangaatsiaq	72	2	169	5	62	353	-	6	663	842	79,5
Aasiaat	175	54	929	20	151	524	-	16	1.853	2.437	76,7
Qasigiannuguit	41	11	172	14	53	444	-	6	735	919	80,6
Ilulissat	109	148	534	147	245	1.238	-	21	2.721	3.542	77,4
Qeqertarsuaq	17	21	177	4	84	215	-	2	518	659	78,9
Uummannaq	71	14	229	9	70	949	1	6	1.343	1.646	82,0
Upernavik	215	18	278	9	86	833	-	9	1.439	1.919	75,5
Qaanaaq	109	2	78	2	34	216	-	4	441	562	79,2
Ammassalik	215	79	226	4	68	575	-	6	1.167	1.909	61,6
Illoqqortoormiut	93	-	67	-	6	63	1	2	230	297	78,1
Tidligere valg til Landstinget											
2. juni 2009	3.094	3.620	12.457	1.084	-	7.567	70	235	28.510	39.990	71,3
15. nov. 2005	5.528	6.595	6.516	1.169	-	8.861	216	254	29.139	38.924	74,9
3. dec. 2002	5.780	4.558	7.244	1.510	-	8.151	374	313	28.616	38.365	74,6
16. febr. 1999	7.100	-	6.217	3.453	-	9.899	1.486	335	28.490	37.485	76
Frem- eller tilbagegang ift. tidligere valg til Landstinget											
12. marts 2013	-640	-1.750	-2.083	-758	-	-5.343	-61	263	29.873	40.613	74,2
2. juni 2009	-2.434	-2.975	5.941	-85	-	-1.294	-146	-19	28.510	39.990	71,3
15. nov. 2005	-252	2.037	-728	-341	-	710	-158	-59	29.616	38.365	74,9
3. dec. 2002	-1.320	4.558	1.027	-1.943	-	-1.748	-1.112	22	28.616	38.365	74,6
16. februar 1999	-574	-	1.037	-	-	105	290	-299	28.490	37.485	76

Kilde: Valgnævnet, Grønlands Selvstyre

7. Valg til kommunalbestyrelserne

Valg til kommunalbestyrelserne

Der blev afholdt valg til overgangsudvalg for de nye storkommuner den 8. april 2008. Seneste valg til de fire kommunalbestyrelser blev afholdt den 2. april 2013.

Oversigt 7.1. Afgivne stemmer ved valg til overgangsudvalg den 2. april 2013 fordelt på storkommuner

Kommune	Atassut	Demo- kraterne	Inuit Ataqa- tigiit	Kattusse- qartigiit Partiiat	Partii Inuit	Siumut	Enkelt- kandidater	Ugyldige og blanke stemmer	Afgivne stemmer	Stemme- berettigede	Stemme- procent
I alt	3.069	1.521	7.006	268	309	11.336	39	371	23.780	40.909	
Qaasuitsup Kommunia	1.053	180	1.752	250	157	4.332	22	154	7.830	12.609	62,1
Qeqqata Kommunia	916	218	674	11	28	2.144	0	47	4.038	7.006	57,6
Kommuneqarfik Sermersooq	711	930	3.535	7	124	3.007	17	111	8.432	16.013	52,7
Kommune Kujalleq	389	193	1.045	0	0	1.853	0	59	3.480	5.281	66,9

Kilde: KANUKOKA

Oversigt 7.2. Afgivne stemmer ved valg til kommunalbestyrelserne i 2008 og 2013

	Valget 2013			Valget 2008		
	Stemmer	Pct.	Valgte	Stemmer	Pct.	Valgte
Landsplan i alt	23.834		70	24.262	61,9	72
Atassut	3.069	12,9	9	3.769	15,4	10
Demokraterne	1.521	6,4	2	3.285	13,4	8
Inuit Ataqtigiit	7.006	29,4	20	6.590	26,8	21
Kattusseqatigiit Partiiat	268	1,1	0	1.137	4,6	2
Kandidatforbund Ivittuut	0	0,0	0	74	0,3	1
Partii Inuit	309	1,3	0	-	-	-
Siumut	11.336	47,6	38	9.245	37,7	30
Sorlaat Partiiat	0	0,0	0	128	0,5	0
Enkeltkandidat nr. 1	39	0,1	1	34	0,1	0
Nøgletal på landsplan						
Stemmeberettigede	40.909			39.644		
Gyldige stemmer	23.548			24.262		
Blanke stemmer	175			174		
Ugyldige stemmer	111			110		
Afgivne stemmer	23.834			24.546		
Stemmeprocent	58,3			61,9		

Ved valget i 2008 havde Grønland fået 4 storkommuner med 72 mandater i kommunalbestyrelserne. Ved valget i 2013 skulle der fordeles 70 mandater i de 4 kommunalbestyrelser.

Kilde: KANUKOKA

Oversigt 7.3. Mandater ved valg til kommunalbestyrelserne 2008 og 2013

	Atassut		Demokra- terne		Inuit Ataqa- tigiit		Kandidat- forbund 1		Kandidat- forbund 2		Partii Inuit		Siumut		Enkelt- kandidat		I alt	
	2008 2013		2008 2013		2008 2013		2008 2013		2008 2013		2008 2013		2008 2013		2008 2013		2008 2013	
	2008	2013	2008	2013	2008	2013	2008	2013	2008	2013	2008	2013	2008	2013	2008	2013	2008	2013
Qaasuitsup Kommunia	4	3	1	0	5	5	2	0	-	0	-	0	9	13	0	0	21	21
Qeqqata Kommunia	3	4	1	0	4	2	-	0	0	0	-	0	7	9	0	0	15	15
Kommuneqarfik Sermersooq	2	1	5	2	7	8	-	0	1	0	-	0	6	7	0	1	21	19
Kommune Kujalleq	1	1	1	0	5	5	-	0	-	0	-	0	8	9	0	0	15	15
I alt	10	9	8	2	21	20	2	0	1	0	0	0	30	38	0	1	72	70
Borgmestre	0	0	0	0	1	1	0	0	0	0	-	0	3	3	0	0	4	4
Valgte kvinder	3	3	3	0	11	12	0	0	0	0	-	0	7	7	0	1	24	23
I pct. af valgte kvinder	30	33,3	37,5	0	52,4	60	0	0	0	0	-	0	23,3	18,4	0	100	33,3	32,9

Oversigt 7.4. Valg til kommunalbestyrelserne siden Hjemmestyrets indførelse

Valg dato	Atassut	Demokra- Terne	Inuit Ataqatigiit	Kattusseqatigiit Partiiat	Partii Inuit Siumut	Enkeltkandi- dater/øvrige	Sulisartut Partiiat	Issittup Partiia	Akulliit Partiiat	Stemme- procent
Procent										
4. april 1979	28,1	.	2,7	32,6	.	33,7	.	2,9	.	69,9
12. april 1983	44,1	.	7,4	8,6	.	39,9	.	.	.	74,9
4. april 1989	31,3	.	14,2	10,5	.	41,8	.	2,2	.	63,5
6. april 1993	25,5	.	17,7	7,0	.	39,7	.	0,9	9,1	70,9
8. april 1997	26,5	.	19,2	5,2	.	47,3	.	.	1,9	70,6
3. april 2001 1)	24,5	.	20,3	10,2	.	44,1	0,8	.	.	68,0
5. april 2005	19,1	13,1	22,8	4,0	.	40,7	0,2	.	.	67,4
8. april 2008	15,4	13,4	26,8	4,6	.	37,7	0,9	.	.	61,9
2. april 2013	12,9	6,4	29,4	1,1	1,3	47,6	0,2	.	.	58,3

Note 1) Tidligere var enkeltkandidater/øvrige ikke med i overstående oversigt.

Kilde: Valgnævnet, Grønlands Selvstyre. Fra året 2013 overtog KANUKOKA

8. Valg til bygdebestyrelser

Valg til bygdebestyrelser

Der var valg til bygdebestyrelserne den 2. april 2013. I forbindelse med kommunalreformen blev en række bygdebestyrelser slået sammen.

9. Valg til Folketinget

Valg til Folketinget

Grønland vælger to medlemmer til Folketinget. Der har senest været valg til Folketinget den 15. september 2011. Ved den lejlighed valgtes Sara Olsvig (IA) og Doris Jakobsen (Siumut).

Se mere om de valgte folketingsmedlemmer på denne hjemmeside:

www.folketinget.dk

Oversigt 9.1. Valg til Folketinget den 15. september 2011

	Atassut	Inuit Ataqatigiit	Siumut	Demokra- terne	Afgivne stemmer	Blanke og andre ugyldige stemmer	I alt afgivne stemmer	Antal vælgere	Stemme- procent
Afgivne stemmer i alt	1.706	9.587	8.374	2.831	22.498	1.048	23.546	40.937	57,5
Qaasuitsup Kommunia	603	2.821	2.723	820	6.967	212	7.179	12.676	56,6
Qeqqata Kommunia	321	1.558	1.602	285	3.766	156	3.922	6.984	56,2
Kommuneqarfik Sermersooq	557	3.875	2.601	1.475	8.508	515	9.023	15.805	57,1
Kommune Kujalleq	225	1.333	1.448	251	3.257	165	3.422	5.472	62,5

Kilde: Rigsombudsmanden i Grønland

Oversigt 9.2. Valg til Folketinget siden Hjemmestyrets indførelse

Valgdato	Akulliit Partia	Atassut	Inuit Ata- qatigiit	Issittup Partia	Siumut	Demo- kraterne	Uden for partierne	Stemme- procent	Gyldige stemmer	Blanke og andre ugyldige stemmer	Afgivne stemme r	Stemme- berettiget i alt
Procent								Antal				
15. febr. 1977	.	47,7	.	.	52,3	.	.	70,0	17.605	384	17.989	25.691
23. okt. 1979	.	45,0	.	.	43,9	.	11,1	50,3	14.235	690	15.191	30.191
8. dec. 1981	.	48,9	.	.	37,7	.	13,4	61,0	18.878	925	19.803	32.466
10. april 1984	.	43,5	13,7	.	42,8	.	.	64,0	21.395	633	22.028	34.448
8. sept. 1987	.	41,3	12,5	2,9	43,3	.	.	44,9	16.046	934	16.980	37.800
10. maj 1988	.	38,7	17,3	3,9	40,1	.	.	57,9	20.999	1.169	22.168	38.301
12. dec. 1990	.	36,6	17,0	1,9	42,8	.	1,7	50,8	19.339	741	20.080	39.511
21. sept. 1994. 1)	7,4	34,7	-	-	-	.	57,8	58,7	21.595	765	22.360	38.113
11. marts 1998	0,4	36,0	21,6	-	36,4	.	5,6	63,4	23.286	891	24.177	38.155
20. nov. 2001	.	22,0	31,0	-	26,0	.	21,0	61,5	23.260	559	23.819	38.710
8. febr. 2005. 2)	.	16,4	25,0	.	33,6	21,3	3,6	59,6	23.108	417	23.525	39.447
13. nov. 2007	.	16,3	33,2	.	32,2	18,3	.	64,5	25.105	484	25.589	39.706
15. sept. 2011	.	7,6	42,6	.	37,2	12,6	-	57,5	22.498	1.048	23.546	40.937
Valgte i alt	-	-	1	-	1	-	-					
<i>Heraf kvinder</i>	-	-	<i>1</i>	-	<i>1</i>	-	-					

Anm.: Andelen i pct. er beregnet på grundlag af gyldige stemmer frem til folketingsvalget den 20. november 2001. Fra og med 2005 er stemmeprocenten beeregnet af de afgivne stemmer.

Note: 1) Kandidatforbund mellem Siumut og IA. 2) Kandidaterne fra Kandidat, der efterfølgende har etableret sig som parti, opstillet ved valg til Folketinget udenfor partierne.

Kilde: Rigsombudsmanden i Grønland

10. Partier i Grønland

Partier i Grønland

Atassut

Atassut (www.atassut.gl) er en liberal politisk bevægelse. Partiet blev stiftet i 1978. Partiet mener, at målet er samhørighed med Danmark inden for rigsfællesskabets rammer.

Demokraterne

Demokraterne (www.demokraterne.gl) eller (www.demokraatit.gl) er et socialliberalt parti, der står i midten af grønlandsk politik. Partiet blev stiftet den 28. november 2002.

Inuit Ataqatigiit (IA)

IA (www.ia.gl) er Grønlands venstreorienterede selvstændighedsparti, der arbejder for grønlandernes krav om anerkendelse som et selvstændigt folk med ret til eget land.

Kattusseqatigiit Partiiat

Kattusseqatigiit Partiiat har eksisteret siden 1993 som parti med valgte repræsentanter i kommunalbestyrelsen og siden 1995 også med repræsentanter i Inatsisartut frem til valget i 2013.

Kattusseqatigiit Partiiat er officielt stiftet 6. oktober 2005 og opstillede for første gang som parti til landstingsvalget i 2005.

Siumut

Partiet Siumut (www.siumut.gl) blev stiftet i 1977. Partiets politiske målsætning er at skabe et homogent, aktivt, økonomisk og kulturelt selv bærende og livskraftigt samfund baseret på egne ressourcer, hvis befolkning er sin ansvarlighed som et folk bevidst.

Siumut har socialdemokratiske internationale samarbejdsaftaler.

Partii Inuit

Partii Inuit (www.partiininuit.gl) blev stiftet i 2013, partiet er venstre orienteret parti, der fokuserer på de grønlandske værdier. Partii Inuit fik to medlemmer af Inatsisartut ved valget i 2013.

Årsager til afvisning af klager hos Ombudsmanden for Inatsisartut

Tabel 1. Årsager til afvisning af klager hos Ombudsmanden for Inatsisartut

	2000	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
I alt	62	99	63	69	48	61	69	89	119
Klagen var for sent indgivet	5	10	3	3	4	6	1	2	2
Klagen angik domme eller dommeres embedsførelse	1	1	2	1	1	-	0	5	0
Klagen angik rigsmyndigheder	2	4	2	4	-	5	4	5	3
Klagen angik private	2	3	2	4	2	1	1	4	3
Klagen kunne indbringes for højere adm. myndighed	17	20	18	28	14	17	15	28	22
Klagen angik et selskab ejet af Grønlands Selvstyre	-	1	1	-	1	-	0	0	0
Klagen blev tilbagekaldt	9	7	8	3	-	-	9	13	24
Forespørgsler	2	6	1	-	-	1	0	1	1
Klagers krav imødekommet	...	5	7	2	-	12	6	9	0
Inhabilitet	-	1	-	-	-	-	0	0	2
Andet 1)	24	41	19	24	26	19	33	22	62

Note 1) Andet dækker over afsningsgrunde, som ikke umiddelbart kan indeholdes i en af de andre kategorier.

Kilde: Ombudsmanden for Inatsisartut

Myndigheder berørt af klagesager hos Ombudsmanden for Inatsisartut

Tabel 2. Myndigheder berørt af klagesager hos Ombudsmanden for Inatsisartut

	2000	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
I alt	52	18	34	26	19	22	18	24	13
Myndigheder under Selvstyret	18	10	12	11	3	7	5	14	9
Kommuner	27	6	17	12	14	12	12	5	4
A/S Boligselskabet INI	-	0	4	3	2	2	0	0	0
Det sociale Ankenævn	7	2	1	0	0	1	1	0	0
Skatterådet	0	0	1	0	0	0	0	0	0
Andre	0	0	0	0	0	0	0	5	0

Kilde: Ombudsmanden for Inatsisartut

Afsluttede sager, fordelt på retsområde, der klages over hos Ombudsmanden for Inatsisartut

Tabel 3 Afsluttede sager, fordelt på retsområde, der klages over hos Ombudsmanden for Inatsisartut

	2000	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
I alt	41	16	34	26	19	22	18	24	13
Socialret	13	3	8	4	4	5	4	2	1
Ansættelsesret	14	4	12	6	5	12	5	5	6
Lejeret	8	3	7	4	4	3	0	1	0
Skatter og afgifter	3	1	1	1	0	1	0	0	0
Opkrævningsvirksomhed	...	1	2	3	1	0	0	1	0
Sundhed	0	0	1	1	0	1	1	2	0
Fiskeri, fangst og landbrug	1	1	0	2	0	0	0	3	3
Erhverv i øvrigt	2	0	0	3	1	0	2	4	0
Undervisning	0	0	1	1	0	0	0	4	0
Kirke	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Forbruger	0	1	0	0	0	0	0	1	1
Andet	0	2	2	1	4	0	6	1	2

Kilde: Ombudsmanden for Inatsisartut

Signatur forklaring:

- ... Oplysninger foreligger ikke
- .. Oplysninger for usikre til at angives eller diskretionshensyn
- . Tal kan efter sagens natur ikke forekomme
- 0 Mindre end halvdelen af den anvendte enhed
- Nul
- * Foreløbigt eller anslået tal

Eventuel henvendelse

2013 statistisk årbog

Grønlands Statistik

Postboks 1025 · 3900 Nuuk

Tlf.: +299 34 57 70 · Fax: +299 34 57 90

www.stat.gl · e-mail: stat@stat.gl

